

عوامل مؤثر بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی در علوم کشاورزی در ایران

فرشاد مجیدی، مسعود بیژنی* و عنایت عباسی^۱

(دریافت: ۹۵/۰۹/۱۴؛ پذیرش: ۹۵/۱۲/۰۱)

چکیده

کیفیت نشر مطالب علمی نقش مهمی در تسهیل تبادل دانش دارد. بر این اساس، امروزه بر آسیب‌شناسی فرآیند نشر و حفظ کیفیت آن تأکید فراوان می‌شود. هدف این مقاله، واکاوی عوامل مؤثر بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی در علوم کشاورزی ایران بود. روش تحقیق، توصیفی - همبستگی بود و از فن پیمایش برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده گردید. جامعه آماری پژوهش، اعضای هیأت علمی و دانشجویان دکترای کشاورزی دانشگاه‌های دولتی ایران بودند ($N=6773$) که تعداد ۳۶۳ نفر از آن‌ها با استفاده از جدول کرجسی و مورگان و روش نمونه‌گیری چند مرحله‌ای (سه مرحله) انتخاب شدند. ابزار پژوهش، پرسشنامه‌ای بود که روایی ظاهری و محتوایی آن توسط پانلی از متخصصان ترویج و آموزش کشاورزی و تعدادی از سردبیران مجلات معتبر علمی - پژوهشی در حوزه‌ی کشاورزی تأیید گردید. همچنین، پایایی دسته‌گویه‌های مختلف آن، با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ، مورد تأیید قرار گرفت. نتایج تحلیل همبستگی نشان داد که متغیرهای زمینه‌ای نشر (شامل زمینه‌های دانشی، اخلاقی و نگرشی)، رفتار نشر (شامل رفتارهای برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات، اصلاح و بازنگری و تهیه متن نهایی)، ساختار نشر (شامل ساختارهای فرآیند داوری و چاپ مقاله) با کیفیت نشر علمی، رابطه معنی‌داری دارند. در این راستا، نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که متغیرهای یاد شده، حدود ۶۰ درصد از تغییرات متغیر کیفیت نشر مقاله‌های علمی در علوم کشاورزی را تبیین می‌کنند. در پایان، بر اساس یافته‌های پژوهش، برخی پیشنهادها کاربردی ارائه شده است.

واژه‌های کلیدی: کیفیت نشر، مقاله‌های علمی، کشاورزی، ایران.

^۱ به ترتیب، دانش‌آموخته کارشناسی‌ارشد و استادیاران گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

* مسئول مکاتبات، پست الکترونیک: mbijani@modares.ac.ir

دقیق را نشان می‌دهد (کازمی، ۱۳۸۷؛ Génova et al., 2016).

کشور ما در سال‌های اخیر، پیشرفت قابل توجهی در زمینه تولیدات علمی داشته است. مسابقه برای تولید مقاله‌های بیشتر، تلاش برای افزایش شاخص‌های فردی، مؤسسه‌های تولیدات علمی، افزایش تعداد اعضای هیأت علمی مشتاق برای ارتقای علمی، گسترش تعداد مراکز پژوهشی نیازمند تولیدات علمی، توسعه رشته‌های تحصیلی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری با تأکید بر پایان‌نامه‌ها و رساله‌های پژوهشی و رقابت برای کسب رتبه، در رتبه‌بندی پژوهشی دانشگاه‌ها، در کنار پایبندی نه‌چندان بالا به صداقت و اخلاق حرفه‌ای در نشر، سبب شده است که در طی سالیان اخیر موارد تقلب علمی، سرقت علمی، داده‌سازی، پراکندگی داده‌ها، تأخیر در نشر، تکراری بودن مطالب، کوچک شمردن مقاله‌های چاپ شده در مجلات داخلی، ضعف نگارش، پراکندگی مطالب و... پژوهشگران ایرانی در سطح کشور و یا حتی در سطح بین‌المللی مطرح گردد (سوری، ۱۳۸۹). به عبارت دیگر، در یک رقابت علمی، تمرکز فراوان بر کمیت نشر مقاله‌های علمی باعث کاهش توجه لازم به بعد کیفیت نشر چنین مواردی شده است. در این راستا، مهم‌ترین آسیب‌های وارده بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی، شامل "سرقت علمی"، "دست‌کاری داده‌ها"، "داده‌سازی"، "عدم رعایت اخلاق در پژوهش"، "پراکندگی و عدم انسجام مطالب مقاله‌ها"، "عدم تنظیم صحیح پیکربندی تحقیق"، "سطحی‌نگری در روش‌شناسی مقاله‌ها"، "تحمیل معنا به متن"، "تأخیر در نشر" و "عدم حمایت از نشریات داخلی" برشمرده شده است (مجیدی و همکاران، ۱۳۹۵). بر این اساس، هدف این مقاله بر تحلیل عوامل مؤثر بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی در علوم کشاورزی در ایران قرار گرفت. برای دستیابی به این هدف، خلاصه‌ای از پیشینه نگاه‌های مرتبط، به شرح زیر مورد تعمق و واکاوی قرار گرفت.

در پژوهش انجام گرفته توسط ایمانی و عابد سعیدی (۱۳۹۴)، به منظور تحلیل آسیب‌شناسی تقلب و سرقت علمی در ایران، علل مؤثر در شکل‌گیری تقلب در نشر علمی (به عنوان یکی از کاهنده‌های کیفیت نشر) در پنج گروه عوامل فرهنگی، پرورشی، آموزشی، اجتماعی و اقتصادی، طبقه‌بندی شده است. عوامل فرهنگی شامل: ضعف ارزش‌های اخلاقی، راحت‌طلبی، فقدان انگیزه و علاقه، تأکید بر روابط به جای اصول و ضوابط و ضعف

هر مقاله، یک تولید علمی محسوب می‌شود؛ بنابراین، تولید علم در وهله‌ی نخست در یک مقاله تجلی می‌یابد و ترویج آن از طریق انتشارات علمی و به‌ویژه مجله‌های معتبر علمی، انجام می‌گیرد (طباطبایی و فاضل زاده، ۱۳۸۸). مجلات علمی، نخستین و معتبرترین منابعی هستند که پیشرفت‌های عرصه علم و دانش را منعکس می‌سازند (طباطبایی و فاضل زاده، ۱۳۸۸؛ حجازی و بهروان، ۱۳۸۸). علاوه بر این، در هر کشوری، نشر علمی به عنوان ابزاری برای توسعه‌ی فردی و جمعی در عرصه علم و دانش شناخته می‌شود (پاشایی زاد و همکاران، ۱۳۹۰؛ الهیاری و همکاران، ۱۳۹۴). در واقع، انتشار مقاله‌های علمی در مجله‌های معتبر، با ضریب تأثیر (Impact Factor) و شهرت خوب، دستاورد ضروری برای پیشرفت حرفه‌ای محسوب می‌شوند (Krishnan, 2013; Perlín et al., 2017). این ضریب تأثیر سال به سال در مجله‌های مختلف قابل تغییر است (Coleman, 2008).

امروزه، جوامع مختلف حجم توسعه‌یافتگی خود را در زمینه‌ی شاخص‌های پژوهشی، با مواردی همچون تعداد نیروی محقق، سهم بودجه پژوهشی و از جمله تعداد مقاله‌های چاپ شده در مجله‌های علمی و مانند آن، نشان می‌دهند (یعقوبی، ۱۳۹۳؛ Gonzalez-Brambila & Veloso, 2007; Perlín et al., 2017). در این راستا، در ایران، ۱۴۶ نشریه دارای درجه علمی- پژوهشی، در حوزه کشاورزی فعالیت دارند که وظیفه برقراری ارتباط میان محققان و دانشجویان این حوزه را بر عهده دارند (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - معاونت پژوهش، ۱۳۹۳).

شایان‌ذکر است که فرآیند نشر علمی، مانند هر فرآیند دیگری دارای آسیب‌هایی است. نشر کشاورزی هم از این قاعده مستثنی نیست (شریفی راد و همکاران، ۱۳۹۱). اگرچه نشر در هر رشته علمی، نقش بسیار مهمی را برای تسهیل تبادل دانش، بازی می‌کند و بدین وسیله گستره‌ی وسیعی از دانش را میسر می‌سازد، ولی باید گفت که مبادله مقاله‌ها بین نویسندگان و نشریات بسیار پیچیده است؛ چرا که در یک مبادله، قانون، نقش مهمی را ایفا می‌کند و هر نشریه قوانین مخصوص خودش را دارد (نامور و کوشا، ۱۳۹۱). از طرفی، فضای تولیدات علمی در عرصه انتشار مقاله، چه از نظر اقتصادی و چه از جنبه‌های مدیریتی، رعایت اخلاق، امانت‌داری، تسهیم منافع علمی، رعایت آداب و اخلاق علمی توسط نویسندگان و دست‌اندرکاران فرآیند نشر و... عدم ضابطه‌مندی کامل و

کیفیت نگارش مقاله‌ها به ویژه در قسمت‌های عنوان، شیوایی و تناسب متن و یافته‌ها می‌شود. از آنجایی که گزارش صحیح تحقیقات، منجر به انتقال اطلاعات صحیح به متخصصان و پژوهشگران می‌شود، می‌توان اقدامات انجام شده در مجله مذکور را مفید و ارزشمند ارزیابی کرد. همچنین، ایشان دریافتند که بین کیفیت مقاله‌ها و شانس چاپ آن‌ها رابطه مثبت و معنی‌دار در سطح یک درصد خطا وجود دارد. مجیدی و همکاران (۱۳۹۵)، با بهره‌گیری از الگوی سه‌شاخگی، به تحلیل آسیب‌شناسی نشر مقاله‌های علمی در علوم کشاورزی اقدام کرده و آسیب‌های این نوع از نشر علمی را در سه مورد "زمینه نشر"، "رفتار نشر" و "ساختار نشر" دسته‌بندی و تشریح نموده‌اند. همچنین، فعلی و همکاران (۱۳۹۱)، در تحلیل سنجش نگرش و رفتار دانشجویان در زمینه‌ی سرقت علمی، به این نتیجه رسیدند که بین دانشجویان زن و مرد در ارتباط با نگرش آن‌ها به سرقت علمی و کیفیت مقاله‌های آن‌ها تفاوت معنی‌دار وجود ندارد. در پژوهشی دیگر، برای بالا بردن آگاهی در میان ویراستاران مجله‌ها، نویسندگان و خوانندگان نسبت به سوء رفتار علمی در سناریوی فعلی نشر علمی و ارائه‌ی بینش لازم نسبت به این تخلفات، توصیه شده است که معلمان و مربیان باید بهترین شیوه‌های رعایت اخلاق در پژوهش را به فراگیران خود یاد دهند. علاوه بر این، انجام پژوهش‌های با کیفیت تنها با تکیه بر رعایت استانداردهای بالای اخلاقی توسط سردبیران و ناشران مجله‌ها امکان‌پذیر است (Krishnan, 2013).

در تحقیقی که بر روی تأثیر سرقت علمی دانشجویان روی مربیان و احساسات مربیان زمانی که آثار علمی آن‌ها با این آثار دانشجویان ترکیب شده، انجام گرفت، مشخص گردید که در جریان نگارش مقاله‌های علمی مشترک، مقدار قابل توجهی از تمرکز استادان به اجرای سیاست‌های صداقت علمی اختصاص داده می‌شود و میان این صداقت و کیفیت نشر علمی، رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد (Biswas, 2015; Majidi et al., 2017). در مطالعه‌ای با عنوان تأثیر دانش و آگاهی فراگیران در سرقت علمی، با تمرکز بر نقش آموزش به منظور کاهش گرایش ایشان به سرقت علمی، مشخص گردید که آموزش باید به نحوی باشد که فراگیران دقیقاً یاد بگیرند سرقت علمی چیست و چگونه می‌توان از آن دور ماند. چنین آموزشی می‌تواند باعث کاهش گرایش به سرقت علمی شود (Dearth, 2004).

ایمان است. عوامل پرورشی مشتمل بر عدم تخصص کافی، ناآگاهی از قوانین مربوطه، ضعف در نگارش و ضعف در ترجمه می‌باشد. عوامل آموزشی مواردی همچون توجه به کمیت به جای کیفیت، آموزش محور بودن مدارس و دانشگاه‌ها، آموزش و اطلاع‌رسانی ناکافی، اجبار در پژوهش و زمان را در بر می‌گیرد. عوامل اجتماعی شامل عدم کنترل و نظارت کافی، به روز نبودن قوانین، عدم تناسب نظام جرم و جزا و شکل‌گیری الگوهای غلط است و عوامل اقتصادی مشتمل بر منفعت‌طلبی در علم، کمبود بودجه، امکانات، پیشرفت ابزار و فناوری است. همچنین آن‌ها به این نتیجه رسیدند که بین نویسندگان زن و مرد در زمینه‌ی تقلب در تولید مقالات علمی تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

کلانتری و همکاران (۱۳۹۳)، در پژوهشی به تعیین الگوهای انتشار مقاله و رفتار استنادی اعضای هیأت علمی دانشگاه قزوین پرداخته و به این نتیجه رسیدند که ۵۶/۸ درصد اعضای هیأت علمی علی‌رغم وجود نامشان در یک مقاله، در نگارش و چاپ آن‌ها مشارکت نداشته‌اند و نسبت مشارکت زنان پایین‌تر از مردان و نسبت مشارکت اعضای هیأت علمی با درجه استاد، دانشیار و مربی کمتر از استادیاران بوده است.

کریمیان و همکاران (۱۳۹۰)، در بررسی موانع و چالش‌های پژوهش از دیدگاه اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز پرداخته و در نهایت به این نتیجه رسیدند که بین امکانات، تجهیزات و تدارکات با کیفیت چاپ مقاله‌های علمی رابطه معنی‌داری وجود دارد. مطلبی فرد و همکاران (۱۳۹۱)، در پژوهشی با عنوان بررسی آسیب‌شناسی فرآیند داوری مقالات علمی، به ارائه چارچوب مشترک و یکسان برای داوری پرداخته و به این نتیجه رسیدند که ارزیابی آثار علمی باید بر اساس پنج معیار علمی بودن، رعایت اخلاق پژوهشی، تناسب محتوای مقاله، رعایت فنون نوشتاری و هماهنگی مقاله با نشریه مورد ارزیابی، باشد. همچنین آن‌ها دریافتند که در داوری علمی آسیب‌هایی همچون، تخصصی نبودن مجلات، مشخص نبودن زمینه تخصصی داوران، ضعف نرم‌افزاری و اطلاعاتی، طولانی بودن داوری‌ها، سوگیری و مغفول ماندن کیفیت، نبودن معیارهای قابل قبول برای داوری و لغزش‌های اخلاقی داوران، وجود دارد.

بیدختی و ریاحی نیا (۱۳۹۳)، در بررسی کیفیت نگارش مقاله‌ها در مجله علمی - پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند به این نتیجه رسیدند که داوری، موجب ارتقای

بروکلمن (Broeckelman-Post, 2009) در پژوهش خویش با عنوان بررسی صداقت علمی در دانشگاه‌ها، به این نتیجه رسید که صداقت علمی در دانشگاه‌ها از چهار بعد سوء رفتار علمی، کپی برداری از متن، سوء رفتار کتابخانه‌ای و سوء رفتار در همکاری، تشکیل یافته است. وی تفاوت معنی‌داری بین دانشجویان، دانش‌آموختگان و استادان در هر نوع صداقت علمی و تغییرات در شدت درک شده این صداقت بیان کرده است. همچنین، به زعم وی، صداقت علمی یک ساخت اجتماعی در حال تحول و راهی برای شناسایی عواقب مشکلات اخلاقی و علمی است. آبیگیلان و جسینتا (Ibegbulam & Jacintha, 2016). در بررسی عوامل افزایش‌دهنده انگیزه کتابداران و مدیران کتابخانه‌های دانشگاهی نیجریه جهت افزایش تعداد انتشار مقاله، به این نتیجه رسیدند که کسب منافع شخصی و دستیابی به ارتقای شغلی بالاترین تأثیر را در این زمینه دارد. کاریاپا و همکاران (Cariappa et al., 2016) در مطالعه‌ای با عنوان انتشار یا هلاکت: یک معامله بلند پروازانه یا یک انتخاب اجباری، به این نتیجه رسیدند که عدم رعایت ساختار چاپ و نشر مقاله‌ها در مجله‌ها باعث تخریب مقاله و لکه‌دار شدن آینده شغلی نویسندگان می‌شود. در بررسی دیگری پیرامون عوامل مؤثر بر پژوهش‌های خروجی پژوهشگران مکزیکی، گونزالس و ولوسو (Gonzalez-Brambila & Veloso, 2007) به این نتیجه رسیدند که سن تأثیر خاصی بر کمیت و کیفیت مقاله‌های علمی پژوهشگران ندارد. اسفندیاری-مقدمات و همکاران (Isfandiyari-Moghaddam et al., 2012) در بررسی با عنوان مطالعه عوامل اثرگذار بر بهره‌وری تحقیقاتی زنان ایرانی در ISI، به این نتیجه رسیدند که کیفیت مقاله‌های علمی پژوهشگران مرد بالاتر از پژوهشگران زن است. هال (Hall, 2011) در بررسی خویش به سنجش کیفیت پژوهش‌های علمی و رتبه‌بندی مجله‌ها در عرصه گردشگری پرداخته و به این نتیجه رسیده که دآوری با کیفیت مقاله‌ها رابطه مستقیم و معنی‌داری دارد. پرلین و همکاران (Perlin et al., 2017) در پژوهشی به بررسی خروجی نشر مجله‌های برزیل با رویکرد بررسی رزومه پژوهشگران پرداخته و به این نتیجه رسیدند که کیفیت مقاله‌های مردان بالاتر از مقاله‌های پژوهشگران زن می‌باشد. رورستد و آکسنس (Rørstad & Aksnes, 2015) در بررسی خود پیرامون نقش جنسیت و موقعیت علمی بر انتشارات پژوهشگران در دانشگاه‌های نروژ، به این نتیجه رسیدند که مقاله‌های مردان دارای کیفیت بهتری نسبت به زنان بوده و هر چه درجه علمی بالاتر باشد، انتشارات پژوهشگران دارای غنای بیشتری خواهد بود.

پیرو و همکاران (Piro et al., 2013) در پژوهشی با عنوان تجزیه و تحلیل کلی بهره‌وری حوزه‌های مختلف: اندازه‌گیری چالش‌ها در نشر علمی، به این نتیجه رسیدند که ساختار چاپ بر نشر مقاله‌های علمی تأثیر مستقیم داشته و میان جنسیت پژوهشگران و جایگاه علمی آن‌ها با کیفیت نشر علمی توسط ایشان رابطه معنی‌داری وجود دارد. لارنس و همکاران (Laurance et al., 2013) نیز در پژوهشی به بررسی رابطه رفتار نگارشی نشر، دانشگاه محل فعالیت با کیفیت مقاله‌ها و همچنین تأثیر جنسیت بر کیفیت مقاله‌ها به این نتیجه دست یافتند که دانشگاه محل فعالیت هیچ تأثیری بر کیفیت مقاله‌های منتشر از سوی پژوهشگران نداشته، رفتار نگارشی دارای رابطه مستقیم و معنی‌دار با کیفیت نشر بوده و میان جنسیت افراد و کیفیت مقاله‌های آن‌ها رابطه معنی‌داری وجود دارد. همچنین، باریوس و همکاران (Barrios et al., 2013) در پژوهشی با عنوان تولیدات علمی با تحلیل جنسیتی به این نتیجه رسیدند که بین جنسیت و کیفیت نشر مقاله‌های علمی رابطه معنی‌داری وجود دارد.

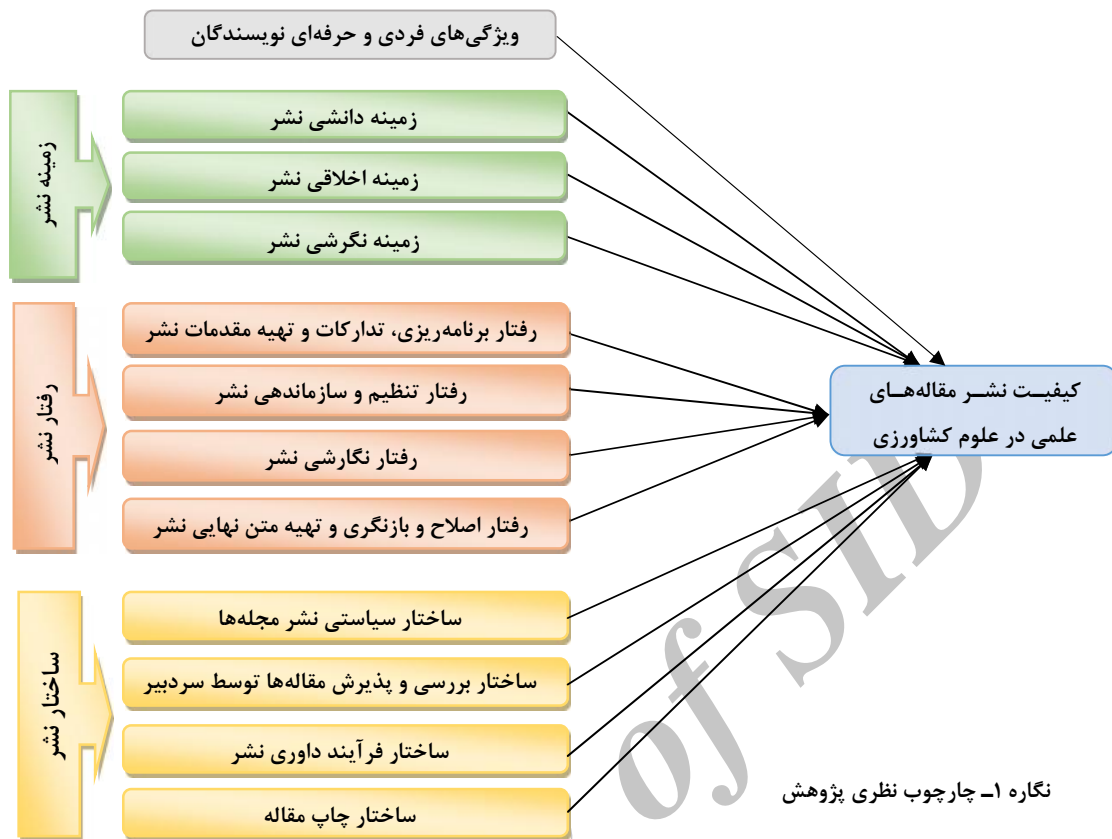
از تعمق در آنچه گفته شد، جدول ۱ را می‌توان به عنوان مبنایی برای شکل‌گیری یک چارچوب نظری (نگاره ۱) جهت تحلیل عوامل مؤثر بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی، ارائه نمود.

روش پژوهش

پژوهش حاضر، از منظر پارادایمی از نوع کمی، از نظر هدف از نوع پژوهش‌های کاربردی، از نظر میزان کنترل متغیرها، از نوع غیرآزمایشی و از نظر چگونگی جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات از نوع توصیفی - همبستگی است که با استفاده از فن پیمایش انجام گرفته است. جامعه‌ی آماری این پژوهش شامل دو گروه اعضای هیأت علمی و دانشجویان دکتری کشاورزی دانشگاه‌های دولتی ایران بود که طبق آخرین آمار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در سال ۱۳۹۳، تعداد آن‌ها ۶۷۷۳ نفر بود. حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان، ۳۶۳ نفر به‌دست آمد (Krejci & Morgan, 1970). انتخاب اعضای نمونه، در سه مرحله انجام گرفت، مرحله اول شامل انتخاب قطب‌های علمی کشور بود (جدول ۲) که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای با انتساب متناسب انجام شد. مرحله دوم که به انتخاب دانشگاه هدف از هر قطب اختصاص داشت با بهره‌گیری از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، عملی گردید و در نهایت در مرحله سوم، از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای با انتساب متناسب (که در آن گروه‌های آموزشی کشاورزی به عنوان طبقات مدنظر بودند)، استفاده گردید (جدول ۳).

جدول ۱ - خلاصه نتایج پیشین پژوهی پیرامون عوامل مؤثر بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی

منبع	عنوان پژوهش	متغیرهای مورد بررسی
سوری (۱۳۸۹)	سرقت علمی معضلی در عرصه نویسندگی	زمینه، رفتار و ساختار نشر
مجیدی و همکاران (۱۳۹۵)	تحلیل آسیب‌شناسی نشر مقاله‌های علمی در عرصه کشاورزی: کاربرد الگوی سه شاخگی	زمینه، رفتار و ساختار نشر
ایمانی و عابد سعیدی (۱۳۹۴)	مروری بر انواع تقلب در انجام پژوهش‌های پرستاری و راهکارهای مقابله با آن	رفتار نشر
کلانتری و همکاران (۱۳۹۳)	الگوی انتشار مقاله و رفتار اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین	رفتار نشر
مطلبی فرد و همکاران (۱۳۹۱)	آسیب‌شناسی و تدوین چهارچوب دآوری آثار علمی: یک رویکرد کیفی	ساختار نشر
کریمیان و همکاران (۱۳۹۰)	بررسی موانع و چالش‌های پژوهش و تولید علم در دانشگاه‌های علوم پزشکی	زمینه و ساختار نشر
بیدختی و ریاحی نیا (۱۳۹۳)	نقش فرآیندی داوری بر بهبود کیفیت نگارش مقالات منتشر شده در مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند	ساختار نشر
فعلی و همکاران (۱۳۹۱)	نگرش و رفتار دانشجویان دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس در زمینه سرقت علمی	ویژگی‌های فردی و رفتار نشر
Krishnan (2013)	Etiquette in scientific publishing	ساختار نشر
Bjswas (2015)	When Emotion Stands to Reason: A Phenomenological Study of Composition Instructors' Emotional Responses to Plagiarism	رفتار نشر
Dearth (2004)	Increasing Student Awareness and Knowledge of Plagiarism	ویژگی‌های فردی و رفتار نشر
Broeckelman-Post (2009)	Building a Culture of Academic Integrity: The Role of Communication in Creating and Changing Understandings and Enactments of Academic Integrity	رفتار و ساختار نشر
Ibegbulam and Jacintha (2016)	Factors That Contribute to Research and Publication Output Among Librarians in Nigerian University Libraries	زمینه نشر
Cariappa <i>et al.</i> (2016)	To publish and perish: A Faustian bargain or a Hobson's choice	ساختار نشر
Gonzalez-Brambila & Veloso (2007)	The scientometric bubble considered harmful	ویژگی‌های فردی
Isfandyari-Moghaddam <i>et al.</i> (2012)	A study of factors affecting research productivity of Iranian women in ISI	ویژگی‌های فردی
Hall (2011)	Publish and perish? Bibliometric analysis, journal ranking and the assessment of research quality in tourism	ساختار نشر
Perlin <i>et al.</i> (2017)	The Brazilian scientific output published in journals: A study based on a large CV database	ویژگی‌های فردی
Rørstad and Aksnes (2015)	Publication rate expressed by age, gender and academic position- A large-scale analysis of Norwegian academic staff	ویژگی‌های فردی
Piro <i>et al.</i> (2013)	A macro analysis of productivity differences across fields: Challenges in the measurement of scientific publishing	ویژگی‌های فردی
Laurance <i>et al.</i> (2013)	Predicting publication success for biologists	ویژگی‌های فردی و رفتار نشر
Barrios <i>et al.</i> (2013)	Scientific production in psychology: a gender analysis	ویژگی‌های فردی

جدول ۲ - قطب‌بندی دانشگاه‌های دولتی کشور

قطب علمی	استان
قطب اول	تهران، البرز، گلستان، سمنان، مازندران، قم، مرکزی، قزوین، گیلان و زنجان
قطب دوم	خراسان شمالی، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، کرمان و سیستان و بلوچستان
قطب سوم	آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، اردبیل، کردستان، کرمانشاه و همدان
قطب چهارم	اصفهان، یزد، چهارمحال و بختیاری، لرستان، خوزستان و ایلام
قطب پنجم	کهگیلویه و بویراحمد، بوشهر، فارس و هرمزگان

(منبع: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - معاونت پژوهش، ۱۳۹۳)

جدول ۳ - تعداد نمونه مورد محاسبه برای هر دانشگاه

دانشکده	جامعه		نمونه منتخب	
	دانشجویان دکتری	اساتید	دانشجویان دکتری	اساتید
دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس (قطب اول)	۲۳۴	۷۸	۳۱۲	۱۷
دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد (قطب دوم)	۱۹۷	۱۲۶	۳۲۳	۲۸
دانشکده کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه (قطب سوم)	۱۷۳	۶۵	۲۳۸	۱۴
دانشکده کشاورزی دانشگاه رامین اهواز (قطب چهارم)	۳۷۴	۷۷	۴۵۱	۱۷
دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز (قطب پنجم)	۲۰۰	۱۳۹	۳۳۹	۳۰
جمع کل	۱۱۷۸	۴۸۵	۱۶۶۳	۱۰۶

۲۲۳ نفر دانشجوی دکتری (۶۴/۸ درصد)، ۱۰ نفر مربی (۲/۹ درصد)، ۷۶ نفر دارای درجه استادیاری (۲۲/۱ درصد)، ۲۳ نفر دارای درجه دانشیاری (۶/۷ درصد) و تعداد ۱۲ نفر دارای درجه استادی (۳/۵ درصد) بودند. ۱۴۷ نفر از پاسخگویان فاقد سابقه کار بودند. همچنین، ۶۸ نفر از آن‌ها دارای سابقه کار ۱ تا ۵ سال، ۷۶ نفر سابقه کار بین ۵ تا ۱۵ سال، ۴۲ نفر ۱۵ تا ۲۵ سال و ۱۱ نفر دارای سابقه کار بیش از ۲۵ سال بودند. تعداد ۶۵ نفر از پاسخگویان در قطب یک، ۶۷ نفر در قطب دو، ۴۹ نفر در قطب سه، ۹۳ نفر در قطب چهار و ۷۰ نفر در قطب پنجم علمی ایران مشغول به فعالیت بودند. تعداد ۵۰ نفر از پاسخگویان در مجله‌های علمی، دارای مسؤلیت بودند که از این تعداد ۶ نفر مدیر مسئول، ۱۰ نفر سردبیر و ۲۸ نفر ویراستار بودند. از مجموع ۱۲۱ نفر اعضای هیأت علمی، تعداد ۸۲ نفر (۶۷/۸ درصد) سابقه داوری در مجله‌های علمی را داشتند و از ۲۲۳ دانشجوی دکتری، ۶۲ نفر (۲۷/۸ درصد) مشغول داوری برای مجله‌ها بودند (جدول ۶).

جدول ۷ بیانگر نتایج حاصل از آزمون مقایسه میانگین برای تحلیل تفاوت پاسخگویان با توجه به ویژگی‌های متفاوت آن‌ها پیرامون کیفیت نشر علمی در علوم کشاورزی و تطابق آن با پیشین پژوهی‌های انجام گرفته در این پژوهش است. نتایج تحلیل مقایسه میانگین‌ها نشان داد بین دیدگاه زنان و مردان پاسخگو از نظر نگرش نسبت به کیفیت نشر مقاله‌های علمی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. این یافته با نتایج پژوهش فعلی و همکاران (۱۳۹۱) و جنووا و همکاران (Génova et al., 2016)، همسو و با نتایج ایمانی و عابد سعیدی (۱۳۹۴)، کلانتری و همکاران (۱۳۹۳)، رورستاد و اکس (Rørstad & Aksnes, 2015)، پیرو و همکاران (Piro et al., 2013)، لاورنس و همکاران (Laurance et al., 2013)، اسفندیاری مقدم و همکاران (Isfandyari-Moghaddam et al., 2012)، پرلین و همکاران (Perlin et al., 2017) ناهمسو بود. همچنین، یافته‌های حاصل از آزمون t مستقل نشان‌دهنده‌ی این بود که میان دو گروه اعضای هیأت علمی و دانشجویان دکتری از لحاظ دیدگاه به کیفیت نشر مقاله‌های علمی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. این یافته با نتایج پژوهش بیسواس (Biswas, 2015) همسو و با دیس بروکلمن-پست (Broeckelman-Post, 2009) و دیس دیرس (Dearth, 2004) ناهمسو بود.

یافته‌های حاصل از تحلیل واریانس یک‌طرفه نشان داد بین پاسخگویان با درجات علمی مختلف از نظر نگرش نسبت به

ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای محقق ساخته بود که جهت تأیید روایی ظاهری و محتوایی، در اختیار پانلی از متخصصان ترویج و آموزش کشاورزی و تعدادی از سردبیران مجلات معتبر علمی - پژوهشی در حوزه‌ی کشاورزی قرار داده شد تا پی برده شود که سؤال‌های پرسشنامه تا چه میزان معرف و منعکس‌کننده ویژگی مورد مطالعه است. همچنین، جهت تعیین پایایی پرسشنامه در شروع مطالعه، ۳۰ نسخه از پرسشنامه مطابق با چارچوب نظری پژوهش در اختیار اساتید و دانشجویان دانشگاه تهران (که خارج از نمونه منتخب بودند) قرار داده شد. میزان آلفای کرونباخ برای بخش‌هایی که از طیف لیکرت بهره گرفته شده بود، محاسبه گردید (جدول ۴). مقادیر محاسبه شده نشان داد که پایایی پرسشنامه برای انجام پژوهش، قابل قبول می‌باشد. متغیرهای پژوهش شامل، زمینه دانشی نشر، زمینه اخلاقی نشر، زمینه نگرشی نشر (مقاله)، رفتار برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات نشر، رفتار تنظیم و سازماندهی نشر، رفتار نگارشی نشر، رفتار اصلاح و بازنگری نشر، ساختار سیاستی نشر مجله‌ها، ساختار بررسی و پذیرش مقاله‌ها توسط سردبیر، ساختار فرآیند داوری نشر، ساختار چاپ مقالات و کیفیت نشر علمی بودند. برای سنجش این متغیرها از طیف لیکرت شامل موارد کاملاً مخالفم (۱)، مخالفم (۲)، نظری ندارم (۳)، موافقم (۴) و کاملاً موافقم (۵) استفاده شد. پس از تکمیل پرسشنامه‌ها، عملیات کدگذاری، استخراج اطلاعات و انتقال آن‌ها بر روی رایانه انجام شد و پس از طی فرآیند داده‌پردازی، محاسبات آماری (توصیفی و استنباطی) از طریق نرم‌افزار SPSS22 صورت گرفت.

در این مطالعه، "کیفیت نشر مقاله‌های علمی" متغیر وابسته پژوهش بود. کیفیت، تطابق با استانداردهای از پیش تعیین شده، قلمداد می‌شود (بیژنی و فلاح حقیقی، ۱۳۸۴). بر این اساس، کیفیت نشر مقاله‌های علمی، تطابق با استانداردهای تعیین شده در فرآیند نشر می‌باشد. در این پژوهش، برای سنجش کیفیت نشر مقاله‌های علمی، از گویه‌هایی استفاده شد که در جدول ۵ نشان داده شده است.

یافته‌ها و بحث

از مجموع پاسخگویان مورد بررسی، ۲۳۵ نفر مرد (۶۸/۳ درصد) و ۱۰۹ نفر زن (۳۱/۷ درصد) بودند. میانگین سنی پاسخگویان، ۳۴/۶۳ سال و بیشینه سن ۶۷ و کمینه سن آن‌ها ۲۴ سال بود. همچنین، اکثر افراد پاسخگو در محدوده سنی ۳۰ تا ۴۵ سال قرار داشتند. از مجموع پاسخگویان،

عوامل مؤثر بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی در علوم کشاورزی در ایران

کیفیت نشر مقاله‌های علمی، تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. این یافته با نتایج پژوهش کلانتری و همکاران (۱۳۹۳) و ایبگبولام و جسیینسا (Ibegbulam & Jacintha, 2016) همسو و با نتایج پژوهش پیرو و همکاران (Piro *et al.*, 2013)، بروکلمن و همکاران (Broeckelman-Post, 2009) و رورستاد و اکنس (Rørstad & Aksnes, 2015) ناهمسو بود. همچنین، یافته‌ها حاکی از آن بود که تفاوت معنی‌دار بین قطب دوم علمی با سایر قطب‌های علمی ایران از لحاظ دیدگاه نسبت به کیفیت نشر علمی وجود دارد اما بقیه قطب‌ها در این زمینه تفاوت معنی‌داری با یکدیگر نداشتند. این یافته با نتایج لاورنس و همکاران (Laurance *et al.*, 2013) ناهمسو بود.

جدول ۴ - میزان آلفای کرونباخ برای متغیرهای مورد بررسی

مقدار آلفای کرونباخ	تعداد گویه	متغیر
۰/۷۴	۷	زمینه دانشی نشر
۰/۷۶	۱۰	زمینه اخلاقی نشر
۰/۸۱	۱۰	زمینه نگرشی نشر
۰/۸۴	۸	رفتار برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات نشر
۰/۸۱	۸	رفتار تنظیم و سازماندهی نشر
۰/۸۳	۶	رفتار نگارشی نشر
۰/۸۵	۸	رفتار اصلاح و بازنگری و تهیه متن نهایی نشر
۰/۸۳	۸	ساختار سیاستی نشر مجله‌ها
۰/۷۴	۵	ساختار بررسی و پذیرش مقاله‌ها توسط سردبیر
۰/۸۱	۸	ساختار فرآیند داوری نشر
۰/۶۶	۶	ساختار چاپ مقاله
۰/۹۲	۲۰	کیفیت نشر علمی

جدول ۵ - گویه‌های استفاده شده برای سنجش کیفیت نشر مقاله‌های علمی

ردیف	گویه‌ها
۱	استفاده از منابع جدید و مرتبط با موضوع مقاله
۲	دارا بودن شیوایی و روانی مطالب مناسب
۳	بهره‌گیری از نقل قول‌ها و ارجاعات تخصصی مناسب
۴	حائز اهمیت بودن موضوع مقالات از حیث نیازهای علمی کشور، رشته و حوزه‌ی تخصصی
۵	وجود تازگی و ابتکار در موضوع مقاله‌ها و ارائه دیدگاه‌های جدید
۶	مشخص و علمی بودن تجزیه و تحلیل داده‌ها، اطلاعات، نظرات و نتیجه‌گیری مقاله‌ها
۷	رعایت اصول نگارش و قواعد دستور زبان
۸	گویا بودن عنوان مقاله‌ها (عناوین در برگزیده محتوای پژوهش باشند)
۹	استناد به منابع معتبر همچون مجله‌های علمی، کتاب و سایر منابع معتبر
۱۰	دارا بودن فرضیه و اهداف معین
۱۱	دارا بودن چارچوب نظری منطقی و مطلوب
۱۲	برخورداری از روش تحقیق مناسب
۱۳	معتبر و پایا بودن داده‌ها از نظر نحوه‌ی جمع‌آوری و جامعیت
۱۴	انسجام در نگارش مقاله و پرهیز از پراکنده‌گویی
۱۵	همخوانی در نگارش پاورقی‌ها، ارجاعات و معادل‌های تخصصی با استانداردهای منبع نویسی
۱۶	مرور مطلوب و کارآمد پیشینه نگاشته‌ها
۱۷	آشنایی نویسندگان با مسائل مربوط به موضوع تحقیق
۱۸	استفاده از نگاره‌ها، جدول‌ها و نمودارهای مناسب در نگارش مقاله
۱۹	برخورداری از چکیده و مقدمه کامل و مناسب
۲۰	بیان محدودیت‌های موجود بر سر راه تحقیق انجام شده در نگارش مقاله‌ها

جدول ۶ - آمار توصیفی پاسخگویان

متغیر	سطوح متغیر	فراوانی	درصد	درصد تجمعی	کمینه	بیشینه	نما	میانگین	انحراف معیار
جنسیت	مرد	۲۳۵	۶۸/۳						
	زن	۱۰۹	۳۱/۷						
سن (سال)	$(X_i < 30)$	۱۰۷	۳۱/۱	۳۱/۱	۲۴	۶۷	۳۰	۳۱	۳۴/۶۳
	$(30 < X_i < 45)$	۱۹۰	۵۵/۲	۸۶					
	$(45 < X_i < 60)$	۴۱	۱۲	۹۸					
	$60 < X_i$	۶	۱/۷	۱۰۰					
درجه علمی	دانشجوی	۲۲۳	۶۴/۸	۶۴/۸					
	دکتری								
	مربی	۱۰	۲/۹	۶۷/۷					
	استادیار	۷۶	۲۲/۱	۸۹/۸					
	دانشیار	۲۳	۶/۷	۹۶/۵					
سابقه کار	استاد	۱۲	۳/۵	۱۰۰					
	صفر	۱۴۷	۴۲/۷	۴/۷					
	$0 < X_i$	۶۸	۱۹/۸	۶۲/۵					
	$5 < X_i$	۷۶	۲۲/۱	۸۴/۶					
	$15 < X_i$	۴۲	۱۲/۲	۹۶/۸					
دانشگاه محل فعالیت	$25 < X_i$	۱۱	۳/۲	۱۰۰					
	قطب یک	۶۸	۱۸/۹	۱۸/۹					
	قطب دو	۷۱	۱۹/۵	۳۸/۴					
	قطب سه	۵۲	۱۴/۳	۵۲/۷					
	قطب چهار	۹۸	۲۷	۷۹/۷					
	قطب پنج	۷۴	۲۰/۳	۱۰۰					

نویسندگان در زمینه‌ی اخلاقی توانمندتر باشند کیفیت مقاله‌های منتشره از سوی آن‌ها بیشتر خواهد بود. همچنین مشخص شد که بین زمینه نگارشی نشر نویسندگان و کیفیت نشر مقاله‌های علمی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد خطا (همبستگی در حد متوسط) وجود دارد. این یافته بدان معنی است که هر چقدر نویسندگان دارای نگرش بهتر و سنجیده‌تری در زمینه‌ی نشر علمی باشند کیفیت مقاله‌های منتشره از سوی آن‌ها بیشتر خواهد بود.

نتایج نشان داد بین رفتار برنامه‌ریزی و تهیه مقدمات نشر و کیفیت نشر مقاله‌های علمی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد خطا وجود دارد. این یافته با نتایج پژوهش کریمیان و همکاران (۱۳۹۰) همسو بود. همبستگی این دو متغیر در حد متوسط برآورد شد. به عبارتی، هر چه برنامه‌ریزی و تهیه مقدمات نشر بهتر

بر اساس چارچوب نظری ارائه شده (نگاره ۱)، به منظور تحلیل روابط متغیرهای مورد بررسی با کیفیت نشر مقاله‌های علمی در علوم کشاورزی، مطابق جدول ۸ از تحلیل همبستگی استفاده گردید. نتایج این بررسی حاکی از آن بود که بین زمینه دانشی نشر نویسندگان و کیفیت نشر مقاله‌های علمی، رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد خطا وجود دارد. همبستگی این دو متغیر در حد متوسط برآورد شد. در نتیجه، می‌توان گفت هر چه دانش نویسندگان در زمینه‌ی نشر بیشتر باشد کیفیت نشر علمی هم ارتقا خواهد یافت. یافته دیگر حاکی از آن بود که بین زمینه اخلاقی نشر نویسندگان و کیفیت نشر مقاله‌های علمی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد خطا (همبستگی در حد متوسط) وجود دارد. این نتیجه با یافته‌های کریشنان (Krishnan, 2013) و بیسواس (Biswas, 2015) مطابقت دارد. به عبارتی، هر چه

به منظور تحقق هدف این پژوهش (که همانا تحلیل عوامل مؤثر بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی در علوم کشاورزی در ایران بود) از تحلیل وابستگی و رگرسیون چند متغیره خطی استفاده شد. هدف اصلی از کاربرد رگرسیون چند متغیره آن بود که ترکیبی خطی از متغیرهای مستقل را به گونه‌ای ایجاد کند که حداکثر همبستگی را با متغیر وابسته (کیفیت نشر مقاله‌های علمی در علوم کشاورزی) نشان دهد. به نحوی که از این ترکیب خطی بتوان در جهت پیش‌بینی مقادیر متغیر وابسته استفاده و اهمیت هر یک از متغیرهای مستقل را در پیش‌بینی مورد نظر، ارزیابی نمود (حبیب پور و صفری، ۱۳۹۱). در این راستا، متغیرهای مستقل دارای همبستگی با متغیر وابسته در پژوهش حاضر که شامل زمینه دانشی نشر، زمینه اخلاقی نشر، زمینه نگرشی نشر، رفتار برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات نشر، رفتار تنظیم و سازماندهی نشر، رفتار نگارشی نشر، رفتار اصلاح و بازنگری و تهیه متن نهایی نشر، ساختار سیاستی نشر مجله‌ها، ساختار بررسی و پذیرش مقاله‌ها توسط سردبیر، ساختار فرآیند داوری نشر و ساختار چاپ مقاله بودند (جدول ۸) در مدل رگرسیونی گام به گام وارد تحلیل شدند.

همان‌طور که در جدول ۹ نشان داده شده، با توجه به مقادیر ، یک واحد تغییر در انحراف معیار متغیرهای ساختار فرآیند داوری نشر، رفتار برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات نشر، رفتار اصلاح و بازنگری و تهیه متن نهایی نشر، ساختار چاپ مقاله، زمینه دانشی نشر، زمینه اخلاقی نشر و زمینه نگرشی نشر، به ترتیب سبب ۰/۳۷۶، ۰/۲۲۹، ۰/۲۰۳، ۰/۲۰۰، ۰/۱۰۵، ۰/۰۹۵ و ۰/۰۹۸ تغییر در انحراف معیار متغیر کیفیت نشر علمی می‌شود. مقدار برای متغیر ساختار چاپ مقاله منفی شده است بدین معنی که هر چه چاپ مقاله‌ها آسان‌تر باشد کیفیت مقاله‌های نشر یافته پایین‌تر خواهد بود. با توجه به معنی‌داری مقدار t در مورد متغیرها (جدول ۹)، می‌توان نتیجه گرفت که تأثیر این متغیرها در تبیین کیفیت نشر علمی، معنی‌دار می‌باشد. با توجه به مقادیر B ارائه شده در جدول ۹، می‌توان معادله خطی حاصل از رگرسیون گام به گام را به شکل زیر نوشت:

$$Y = a + B_1X_1 + B_2X_2 + \dots + B_nX_n$$

$$Y = 0.011 + 0.351 X_1 + 0.210 X_2 + 0.231 X_3 - 0.153 X_4 + 0.124 X_5 + 0.096 X_6 + 0.096 X_7$$

صورت بگیرد کیفیت نشر علمی بالاتر خواهد بود. نیز مشخص شد که بین رفتار تنظیم و سازماندهی نشر و کیفیت نشر مقاله‌های علمی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد خطا موجود است (همبستگی در حد متوسط)؛ بنابراین، هر چه رفتار تنظیم و سازماندهی نشر بهتر صورت بگیرد، کیفیت نشر علمی بالاتر خواهد رفت. این یافته با نتایج لاورنس و همکاران (Laurance et al., 2013) همسو بود. یافته دیگر حاکی از آن بود که بین رفتار نگارشی نشر و کیفیت نشر مقاله‌های علمی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد خطا (همبستگی در حد متوسط) وجود دارد. از طرفی، بین رفتار اصلاح و بازنگری نشر و کیفیت نشر مقاله‌های علمی رابطه‌ی مثبت و معنی‌دار در سطح یک درصد خطا و در حد متوسط به دست آمد.

در زمینه‌ی تحلیل ساختار نشر مشخص شد که بین ساختار سیاستی نشر مجله‌ها و کیفیت نشر مقاله‌های علمی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد خطا وجود دارد. این یافته با نتایج پژوهش مطلبی فرد و همکاران (۱۳۹۱) و کریمیان و همکاران (۱۳۹۰) همسو بود. البته، همبستگی این دو متغیر در حد ضعیف برآورد شد. نیز، بین ساختار بررسی و پذیرش مقاله‌ها توسط سردبیر و کیفیت نشر مقاله‌های علمی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد خطا و در حد متوسط بدست آمد. نیز، بین ساختار فرآیند داوری نشر و کیفیت نشر مقاله‌های علمی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد خطا و در حد زیاد به دست آمد. این یافته با نتایج پژوهش هال (Hall, 2011)، بیدختی و همکاران (۱۳۹۳) و مطلبی فرد و همکاران (۱۳۹۱) همسو بود؛ بنابراین، هرچه داوری مقاله‌های علمی سنجیده‌تر، نظام‌مندتر و بهتر صورت گیرد، کیفیت نشر علمی بالاتر خواهد رفت. از سویی، بین ساختار چاپ مقاله‌ها و کیفیت نشر مقاله‌های علمی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد خطا وجود داشت که این یافته با نتایج پژوهش پیرو و همکاران (Piro et al., 2013)، کریمیان و همکاران (۱۳۹۰) و بیدختی و همکاران (۱۳۹۳) همسو بود. هر چند، همبستگی این دو متغیر در حد ضعیف برآورد شد. در رابطه با متغیرهای سن و سابقه کار با کیفیت نشر علمی رابطه معنی‌داری مشاهده نشد.

جدول ۷ - مقایسه پاسخگویان با ویژگی‌های مختلف از منظر دیدگاه آن‌ها پیرامون کیفیت نشر مقاله‌های علمی در علوم کشاورزی

متغیر	سطح	تعداد (نفر)	میانگین	انحراف معیار	آزمون آماری	t / F	P (میزان معنی‌داری)	همسویی یا ناهمسویی با پژوهش‌های پیشین
جنسیت	مرد	۲۳۵	۳/۲۳	۰/۶۹	t مستقل	۰/۴۵۴	۰/۸۰۴	ایمانی و عابد سعیدی (۱۳۹۴)؛ کلانتری و همکاران (۱۳۹۳)؛
	زن	۱۰۹	۳/۱۹	۰/۷۴				فعلی و همکاران (۱۳۹۱)؛ Isfandyari-Moghaddam et al. (2012); Perlin et al. (2017); Rørstad & Aksnes (2015); Piro et al., (2013); Laurance et al. (2013)
هیأت علمی / دانشجوی دکتری	هیأت علمی	۱۲۱	۳/۲۴	۰/۶۸	F (One Way ANOVA)	۰/۹۱۹	۰/۲۵۶	Broeckelman-Post (2009); Dearth (2004)
	دانشجوی دکتری	۲۲۳	۳/۱۷	۰/۷۵				Biswas (2015)
درجه علمی	دانشجوی دکتری	۲۲۳	۳/۲۴ ^a	۰/۶۸	F (One Way ANOVA)	۰/۳۶۲	۰/۸۳۶	کلانتری و همکاران (۱۳۹۳)؛
	مریی	۱۰	۳/۲۴ ^a	۰/۸۹				Broeckelman-Post (2009); Rørstad & Aksnes (2015); Piro et al. (2013)
	استادیار	۷۶	۳/۱۸ ^a	۰/۷۴				Ibegbulam and Jacintha (2016)
	دانشیار	۲۳	۳/۱۷ ^a	۰/۵۸				
	استاد	۱۲	۳/۰۳ ^a	۱/۰۰				
قطب‌های علمی	قطب اول	۶۸	۳/۱۵ ^a	۰/۷۳	F (One Way ANOVA)	۸/۰۶۶	۰/۰۰۰**	Laurance et al., (2013).
	قطب دوم	۷۱	۳/۰۰ ^a	۰/۷۵				
	قطب سوم	۵۲	۳/۱۶ ^a	۰/۸۱				
	قطب چهارم	۹۸	۳/۰۵ ^a	۰/۶۲				
	قطب پنجم	۷۴	۳/۶۲ ^b	۰/۵۲				

*معنی‌داری در سطح پنج درصد خطا و ** معنی‌داری در سطح یک درصد خطا
 a, b و c نشان دهنده تفاوت میان گروه‌های مورد مقایسه از طریق آزمون LSD است و حروف یکسان نشان دهنده عدم تفاوت معنی‌دار بین گروه‌های مورد مقایسه است.

مرحله، مقدار ضریب همبستگی چندگانه (R) برابر با ۰/۶۵ و ضریب تعیین برابر با ۰/۴۲ به دست آمد. در نتیجه، می‌توان گفت حدود ۴۲ درصد از متغیر کیفیت نشر علمی را متغیر ساختار فرآیند داوری نشر، تبیین می‌کند. به عبارت دیگر، ساختار فرآیند داوری نشر تأثیر بسزایی بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی دارد. در گام بعدی به ترتیب رفتار برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات نشر، رفتار اصلاح و بازنگری و تهیه متن نهایی نشر، ساختار چاپ مقاله، زمینه دانشی نشر، زمینه اخلاقی نشر و زمینه نگرشی نشر به ترتیب ۸/۴ درصد، ۳/۷ درصد، ۲/۷ درصد، ۱/۲ درصد، ۰/۷ درصد و ۰/۵ درصد از تغییرات کیفیت نشر علمی را تبیین می‌کنند.

نتایج کلی حاصل از رگرسیون (جدول ۱۰) نشان داد، متغیرهای رفتار تنظیم و سازماندهی نشر، رفتار نگارشی نشر، ساختار سیاستی نشر مجله‌ها و ساختار بررسی و پذیرش مقاله‌ها توسط سردبیر از مدل رگرسیونی حذف شدند و متغیرهای باقی‌مانده ۵۹ درصد از تغییرات در کیفیت نشر علمی را تبیین می‌کنند ($R^2_{Adj}=0/59$). ضمن آنکه مقدار F در سطح یک درصد خطا، معنی‌دار شد که حاکی از معنی‌دار بودن رگرسیون می‌باشد ($F=252/202$ و $P=0/000$). همچنین، شاخص دوربین واتسون (استقلال واریانس) نیز ۱/۵۱۱ به دست آمد که نشان از مطلوبیت انجام این رگرسیون دارد.

همان‌طور که در جدول ۱۰ ملاحظه می‌شود، در گام اول، متغیر ساختار فرآیند داوری نشر وارد معادله شد. در این

جدول ۸ - همبستگی بین متغیرهای زمینه، رفتار و ساختار فرآیند نشر علمی با کیفیت نشر مقاله‌های علمی در علوم کشاورزی

متغیر	آزمون آماری ۱	r (ضریب همبستگی)	قضایا معنایی ۲	همسویی یا ناهمسویی با پژوهش‌های پیشین
زمینه دانشی نشر		۰/۵۰۲**	متوسط	---
زمینه نشر		۰/۵۲۸**	متوسط	Krishnan (2013); Biswas (2015)
زمینه نگرشی نشر		۰/۵۰۴**	متوسط	---
رفتار برنامه‌ریزی و تهیه مقدمات نشر		۰/۵۶۷**	متوسط	کریمیان و همکاران (۱۳۹۰)
رفتار تنظیم و سازماندهی نشر		۰/۵۱۷**	متوسط	---
رفتار نگارشی نشر		۰/۴۰۹**	متوسط	Laurance et al. (2013)
رفتار اصلاح و بازنگری نشر		۰/۵۴۷**	متوسط	---
ساختار سیاستی نشر مجله‌ها	تکرار	۰/۳۳۲**	ضعیف	مطلبی فرد و همکاران (۱۳۹۱); کریمیان و همکاران (۱۳۹۰)
ساختار بررسی و پذیرش توسط سردبیر		۰/۳۹۹**	متوسط	---
ساختار نشر		۰/۶۵۱**	زیاد	بیدختی و ریاحی نیا (۱۳۹۳); مطلبی فرد و همکاران (۱۳۹۱); Hall (2011)
ساختار چاپ مقاله		۰/۲۲۷**	ضعیف	کریمیان و همکاران (۱۳۹۰); بیدختی و ریاحی نیا (۱۳۹۳); Cariappa et al. (2016); Piro et al. (2013)

* معنی‌داری در سطح پنج درصد خطا و ** معنی‌داری در سطح یک درصد خطا

۱ - مقیاس متغیرها فاصله‌ای است.

۲ - همبستگی‌ها: عدم وجود رابطه (صفر)، بسیار ضعیف (صفر تا قدر مطلق ۰/۲)، ضعیف (قدر مطلق ۰/۲ تا قدر مطلق ۰/۴)، متوسط (قدر مطلق ۰/۴ تا قدر مطلق ۰/۶)، زیاد (قدر مطلق ۰/۶ تا قدر مطلق ۰/۸)، بسیار زیاد (قدر مطلق ۰/۸ تا قدر مطلق ۱) و همبستگی کامل (قدر مطلق ۱)

جدول ۹ - اطلاعات رگرسیون انجام شده به روش گام به گام برای متغیر وابسته کیفیت نشر مقاله‌های علمی در عرصه کشاورزی

متغیر	B	t	F	Sig.
ضریب ثابت (Constant) (a)	۰/۰۱۱	۰/۰۶۶		۰/۰۰۰
ساختار فرآیند داوری نشر (X _۱)	۰/۳۵۱	۷/۴۳۳	۲۵۲/۲۰۲	۰/۰۰۰
رفتار برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات نشر (X _۲)	۰/۲۱۰	۴/۸۱۴	۱۳۷/۱۰۳	۰/۰۰۰
رفتار اصلاح و بازنگری و تهیه متن نهایی نشر (X _۳)	۰/۲۳۱	۴/۹۶۶	۱۷۷/۵۵۷	۰/۰۰۰
ساختار چاپ مقاله (X _۴)	-۰/۱۵۳	-۴/۹۵۹	۱۱۴/۳۱۸	۰/۰۰۰
زمینه دانشی نشر (X _۵)	۰/۱۲۴	۲/۴۸۸	۹۴/۷۱۸	۰/۰۰۰
زمینه اخلاقی نشر (X _۶)	۰/۰۹۶	۲/۱۵۱	۸۱/۸۵۱	۰/۰۰۰
زمینه نگرشی نشر (X _۷)	۰/۰۹۶	۲/۰۹۲	۷۱/۴۸۶	۰/۰۰۰

جدول ۱۰ - نتایج رگرسیونی و ضرایب تعیین متغیرهای تأثیرگذار بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی در عرصه کشاورزی

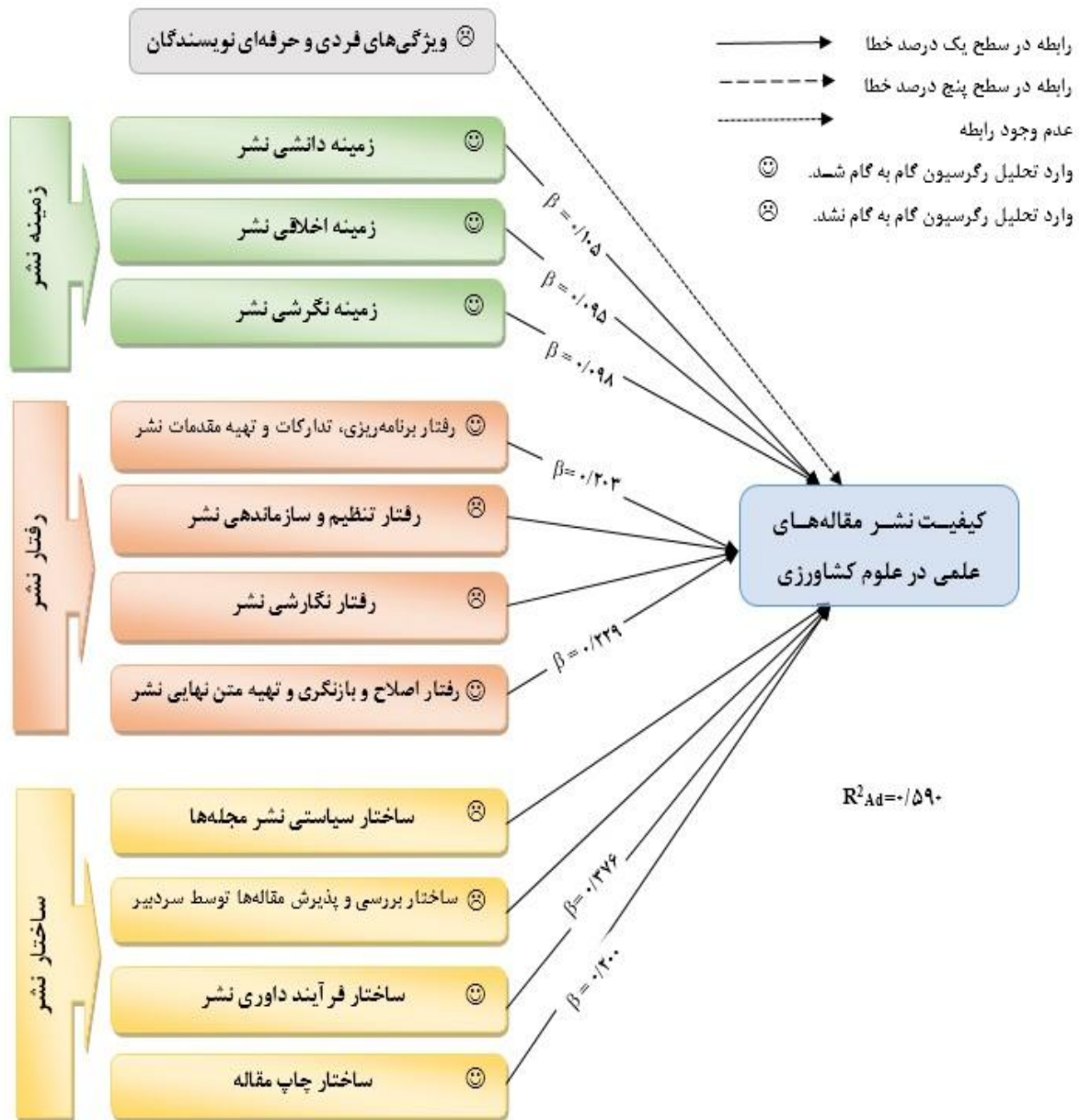
متغیر	R	R ²	R ² _{Ad}	R ² Change	Durbin Watson
ساختار فرآیند داوری نشر (X _۱)	۰/۶۵۱	۰/۴۲۴	۰/۴۲۳	۰/۴۲۴	
رفتار برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات نشر (X _۲)	۰/۷۱۴	۰/۵۱۰	۰/۵۰۷	۰/۰۸۶	
رفتار اصلاح و بازنگری و تهیه متن نهایی نشر (X _۳)	۰/۷۴۰	۰/۵۴۷	۰/۵۴۳	۰/۰۳۷	
ساختار چاپ مقاله (X _۴)	۰/۷۵۸	۰/۵۷۴	۰/۵۶۹	۰/۰۲۷	۱/۵۱۱
زمینه دانشی نشر (X _۵)	۰/۷۶۶	۰/۵۸۶	۰/۵۸۰	۰/۰۱۲	
زمینه اخلاقی نشر (X _۶)	۰/۷۷۰	۰/۵۹۳	۰/۵۸۶	۰/۰۰۷	
زمینه نگرشی نشر (X _۷)	۰/۷۷۳	۰/۵۹۸	۰/۵۹۰	۰/۰۰۵	

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

هر چند نشر مقاله‌های علمی یکی از اولویت‌های مهم جامعه علمی کشور محسوب می‌شود؛ ولی این موضوع به معنای افزایش صرفاً کمی تعداد مقاله‌ها نیست و افزایش کمیت باید توأم با افزایش کیفی نشر باشد. نشر مقاله‌های علمی کشاورزی نیز از این قاعده مستثنی نیست. بر این اساس، هدف این مقاله بر تحلیل عوامل مؤثر بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی در عرصه کشاورزی از دیدگاه دو قشر از جامعه علمی کشاورزی که نقش مهمی در تولید مقالات علمی دارند، یعنی اعضای هیأت علمی و دانشجویان دکتری کشاورزی، قرار گرفت. بر اساس موارد مستخرج از پیشینه نگاشته‌ها و مصاحبه با افراد مطلع و صاحب تجربه و همچنین با توجه به نظریه آسیب‌شناسی سه‌شاخگی مهم‌ترین عوامل مؤثر بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی در حوزه کشاورزی در قالب عوامل فردی، زمینه نشر، رفتار نشر و ساختار نشر مورد تحلیل قرار گرفتند (جدول ۷ تا ۱۰). نتایج تحلیل همبستگی نشان داد که متغیرهای

زمینه‌ای نشر (شامل زمینه‌های دانشی، اخلاقی و نگرشی)، رفتار نشر (شامل رفتارهای برنامه‌ریزی، تدارکات و تهیه مقدمات، اصلاح و بازنگری و تهیه متن نهایی)، ساختار نشر (شامل ساختارهای فرآیند داوری و چاپ مقاله) با کیفیت نشر علمی، رابطه معنی‌داری دارند. در این راستا، نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که متغیرهای یاد شده، حدود ۶۰ درصد ($R^2_{Ad} = 0/590$) از تغییرات متغیر کیفیت نشر مقاله‌های علمی در علوم کشاورزی را تبیین می‌کنند. در این راستا، می‌توان خلاصه نتایج تحلیل‌های همبستگی وابستگی را بین متغیرهای مورد بررسی و کیفیت نشر علمی در عرصه کشاورزی، به صورت نگاره ۲، در قالب یک چارچوب تجربی ارائه داد.

در جدول ۱۱ بر اساس یافته‌های پژوهش، آسیب‌های وارده بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی در عرصه کشاورزی در ده مورد بر اساس سه حیطه بررسی شده یعنی زمینه نشر، رفتار نشر و ساختار نشر، معرفی گردیده و در هر مورد پیشنهادهایی ارائه شده است.

نگاره ۲- چارچوب تجربی به دست آمده از نتایج پژوهش

جدول ۱۱ - پیشنهادهایی برای افزایش کیفیت نشر علمی در علوم کشاورزی

آسیب‌های وارده بر کیفیت نشر مقاله‌های علمی	رفتار نشر	پیشنهادها ساختار نشر	زمینه نشر
۱ سرقت علمی	ارائه‌ی آموزش‌های لازم در زمینه‌ی روش تحقیق	تقویت ساختار مجله‌ها و تنظیم قوانین و مقررات مورد نیاز جهت داوری مقاله‌ها و ساخت و به‌کارگیری نرم‌افزارهای لازم جهت تشخیص سرقت علمی	نظارت دقیق، در اولویت قرار دادن کیفیت مقاله‌ها و حمایت از مقاله‌های با کیفیت
۲ دستکاری داده‌ها	استفاده از نتایج پژوهش‌های کاربردی، آموزش و بهبود مهارت پژوهشگران و قرار دادن اولویت بر کیفیت پژوهش‌ها	برنامه‌ریزی و ساخت نرم‌افزارهای لازم جهت بررسی و یافتن دستکاری در داده‌ها	نظارت کافی و دقیق از جانب استادان و مؤسسات آموزشی بر کار پژوهشگران، بررسی دقیق مقاله‌ها از سوی مجله‌ها و نظارت بر کیفیت کار داوران
۳ داده سازی	امتیازدهی بر اساس کیفیت مقاله‌های بجای کمیت و آموزش روش تحقیق به پژوهشگران	دریافت داده‌های پژوهش از پژوهشگران و تهیه نرم‌افزارهای لازم جهت داوری مقاله‌ها	تأکید بر کیفیت مقاله‌ها بجای کمیت گرایبی و استفاده از داورانی که مهارت بیشتری در زمینه‌های آماری و روش تحقیق دارند.
۴ عدم حمایت از نشریات داخلی	پرهیز از برخورد سلیقه‌ای در حمایت از مجله‌ها	بهبود و تقویت ساختار مجله‌ها و تلاش جهت بالا بردن ضریب تأثیر آن‌ها	تغییر دیدگاه نهادهای حامی نشریات نسبت به مجله‌های داخلی و اختصاص دادن بودجه لازم به نهادهای حامی مجله‌ها
۵ تأخیر در نشر	در نظر گرفتن مزایا و پاداش‌هایی برای داوران مجله‌ها	تعریف کردن قوانین لازم جهت داوری محتوای مقاله‌ها، آموزش افراد جهت داوری، تقویت امکانات مجله‌ها	ارائه آموزش‌های مناسب جهت بهبود کیفی مقاله‌ها
۶ عدم تنظیم صحیح پیکربندی مقاله‌ها	ارائه آموزش‌های لازم به پژوهشگران در زمینه‌ی مقاله‌نویسی	ایجاد مقررات یکسان و استاندارد در زمینه‌ی پیکربندی برای همه‌ی مجله‌ها	نظارت دقیق و منظم و ارائه آموزش‌های لازم به پژوهشگران
۷ سطحی‌نگری در روش‌شناسی	نظارت بر روند انجام کار پژوهشگران و آموزش آن‌ها	مشخص نمودن قوانین مربوطه در زمینه‌ی روش‌شناسی پژوهش	نظارت بر روند پذیرش مقاله و استفاده از داورانی که در زمینه‌ی آمار و روش تحقیق دارای توانایی‌های لازم هستند
۸ تحمیل معنا به متن	آموزش مهارت‌های لازم به نویسندگان، تأکید بر استفاده از منابع مربوط به موضوع تحقیق، آموزش و تشویق پژوهشگران جهت جستجوی روش‌های جستجو و نظارت بر کار آن‌ها	بازبینی قوانین و مقررات مجله‌ها در بررسی و پذیرش مقاله‌ها و داوری و بررسی دقیق مقاله‌ها	ایجاد راهکارهای مناسب برای دسترسی پژوهشگران به منابع
۹ پراکندگی و عدم انسجام مطالب	تجلیل از نویسندگان برتر و استفاده از پژوهش‌های کاربردی در عمل و آموزش مهارت‌های لازم به پژوهشگران	ایجاد قوانین استاندارد و یکسان در مورد چینش محتوای مقاله‌ها در مجله‌های داخلی	تأکید بر کیفیت مقاله‌ها بجای لاتین یا داخلی بودن و تجدید نظر در مورد آموزش مقاله‌نویسی و روش تحقیق
۱۰ عدم رعایت اخلاق	تأکید بر رعایت هنجارهای اخلاقی در هنگام آموزش به پژوهشگران و داوران مقاله‌ها	تهیه نرم‌افزارهای لازم جهت داوری مقاله‌ها	بازبینی قوانین و مقررات، برخورد قاطع با متخلفان و تشویق و حمایت از پژوهش‌های منکی بر اخلاق

- الهیاری، م. ص.، دقیقی، م. ز.، و افتخاری، ه. (۱۳۹۴). تحلیل محتوای مقالات تخصصی علوم ترویج و آموزش کشاورزی در ایران (۱۳۹۲-۱۳۸۸). *مجله علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران*، دوره ۱۱، شماره ۱، صص ۲۴۸-۲۲۹.
- ایمانی، ا.، و عابد سعیدی، ژ. (۱۳۹۴). مروری بر انواع تقلب در انجام پژوهش‌های پرستاری و راهکارهای مقابله با آن. *پژوهش پرستاری*، دوره ۱۰، شماره ۱، صص ۸۵-۷۶.
- بیدختی، ح.، و ریاحین، ن. (۱۳۹۳). نقش فرآیندی داوری بر بهبود کیفیت نگارش مقالات منتشر شده در مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. *مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند*، دوره ۲۱، شماره ۳، صص ۳۴۱-۳۵۱.
- بیژنی، م.، و فلاح حقیقی، ن. (۱۳۸۴). *مقدمه‌ای بر تحلیل و اندازه‌گیری بهره‌وری ترویج کشاورزی*. تهران: انتشارات ابتکار دانش.
- پاشایی زاد، ح.، فدایی، غ.، حری، ع.، و حسن‌آبادی، ح. ر. (۱۳۹۰). بررسی تأثیر استنادی مقاله‌های مجلات علمی - پژوهشی فارسی زبان ایران. *فصلنامه تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*. دوره ۱۷، شماره ۲، صص ۲۸۴-۲۶۳.
- حبیب پور، ک.، و صفری، ر. (۱۳۹۱). *راهنمای جامع کاربرد SPSS در تحقیقات پیمایشی*. تهران: نشر لویه و متفکران.
- حجازی، ی.، و بهروان، ژ. (۱۳۸۸). بررسی رابطه بین عوامل فردی و سازمانی با بهره‌وری پژوهشی اعضای هیأت علمی کشاورزی مورد مطالعه: دانشکده‌های کشاورزی استان تهران. *مجله علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران*، دوره ۵، شماره ۱، صص ۶۰-۴۷.
- سوری، ح. (۱۳۸۹). سرقت علمی معضلی در عرصه نویسندگی. *فصلنامه مطالعات بین‌المللی پلیس*، دوره ۱، شماره ۳، صص ۶۸-۴۶.
- شریفی راد، غ. ر.، شهنازی، ح.، کامران، ع.، و عباسی، م. ه. (۱۳۹۱). سوء رفتار علمی: سرقت علمی از خود. *مجله نظام سلامت*، دوره ۶، شماره ۸، صص ۹۲۸-۹۲۲.
- طباطبایی، ح. ر.، و فاضل زاده، ا. (۱۳۸۸). رعایت اصول صحیح مقاله‌نویسی در مقالات علمی چاپ شده توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز طی سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۶. *مجله تخصصی/پدیدمولوژی*، دوره ۵، شماره ۲، صص ۳۴-۲۸.
- فعلی، س.، بیگلری، ن.، و پزشکی راد، غ. ر. (۱۳۹۱). نگرش و رفتار دانشجویان دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس در زمینه سرقت علمی. *فصلنامه برنامه‌ریزی و پژوهش در آموزش عالی*، دوره ۱۸، شماره ۳، صص ۱۵۱-۱۳۳.
- کاظمی، ع. (۱۳۸۷). مشکلات سنجش تولیدات علمی کشور. *مجله مدیریت اطلاعات سلامت*، دوره ۵، شماره ۲، صص ۱۷۸-۱۷۵.
- کریمیان، ز.، صباغیان، ز.، و صالح صدیقی، ب. (۱۳۹۰). بررسی موانع و چالش‌های پژوهش و تولید علم در دانشگاه‌های علوم پزشکی. *دو فصلنامه انجمن آموزش عالی ایران*، شماره ۳، دوره ۴، صص ۶۳-۳۵.
- کلاتری، ع.، کرمانشاهانی، ف.، و ملکی فرد، ع. (۱۳۹۳). الگوی انتشار مقاله و رفتار اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین. *مجله مدیریت اطلاعات سلامت*، دوره ۱۱، شماره ۷، صص ۸۲۹-۸۲۰.
- مجیدی، ف.، بیژنی، م.، و عباسی، ع. (۱۳۹۵). تحلیل آسیب‌شناسی نشر مقاله‌های علمی در عرصه کشاورزی: کاربرد الگوی سه شاخگی. *مجله رویکردهای پژوهشی در علوم اجتماعی*، دوره ۲، شماره ۵، صص ۱۶۱-۱۴۹.
- مطلبی فرد، ع. ر.، آراسته، ح. ر.، محبت، ه.، و دستا، م. (۱۳۹۱). اخلاق پژوهش در آموزش عالی: ویژگی‌های فردی و مسؤولیت‌های حرفه‌ای پژوهشگران. *فصلنامه دانش‌شناسی (علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی و فناوری اطلاعات)*، دوره ۵، شماره ۱۹، صص ۱۱۵-۹۶.
- نامور، ز.، و کوشا، ک. (۱۳۹۱). تأخیر در نشر مقاله‌های علمی بین‌المللی: مطالعه مقایسه‌ای چند رشته‌ای. *فصلنامه علمی پژوهشی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران*، دوره ۲۸، شماره ۲، صص ۳۶۲-۳۴۷.
- کمیسیون نشریات علمی کشور. (۱۳۹۳). وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - معاونت. قابل دسترسی در آدرس اینترنتی: <http://journals.msrt.ir>

یعقوبی، ح. (۱۳۹۳). تبیین و تحلیل سازوکارها و ارائه‌ی الگوی تجاری‌سازی یافته‌های تحقیقات صنایع غذایی کشاورزی. رساله دکتری دانشگاه تربیت مدرس.

- Barrios, M., Villarroya, A., and Borrego, Á. (2013). Scientific production in psychology: a gender analysis. *Scientometrics*, 95 (1), 15-23.
- Biswas, A. E. (2015). When emotion stands to reason: A phenomenological study of composition instructors' emotional responses to plagiarism. Ph.D. Dissertation. The University of Dayton, Dayton, Ohio, USA.
- Broeckelman-Post, M.A. (2009). Building a culture of academic integrity: The role of communication in creating and changing understandings and enactments of academic integrity. Ph.D. Dissertation, Ohio University, Ohio, USA.
- Cariappa, M.P., Dalal, S.S., and Chatterjee, K. (2016). To publish and perish: A Faustian bargain or a Hobson's choice. *Medical Journal Armed Forces India*, 72 (2), 168-171.
- Coleman, R. (2008). The future of scientific publishing. *Acta Histochemica*, 110 (1), 1-5.
- Dearth, M.M. (2004). Increasing student awareness and knowledge of plagiarism. Ph.D. Dissertation, Defiance College, Ohio, USA.
- Génova, G., Astudillo, H., and Fraga, A. (2016). The scientometric bubble considered harmful. *Science and Engineering Ethics*, 22 (1), 227-235.
- Gonzalez-Brambila, C., and Veloso, F.M. (2007). The determinants of research output and impact: A study of Mexican researchers. *Research Policy*, 36 (7), 1035-1051.
- Hall, C.M. (2011). Publish and perish? Bibliometric analysis, journal ranking and the assessment of research quality in tourism. *Tourism Management*, 32 (1), 16-27.
- Ibegbulam, I.J., and Jacintha, E.U. (2016). Factors that contribute to research and publication output among librarians in Nigerian university libraries. *The Journal of Academic Librarianship*, 42 (1), 15-20.
- Isfandyari-Moghaddam, A., Hasanzadeh, M., and Ghayoori, Z. (2012). A study of factors affecting research productivity of Iranian women in ISI. *Scientometrics*, 91 (1), 159-172.
- Krejcei, R.V., and Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Krishnan, V. (2013). Etiquette in scientific publishing. *The American Association of Orthodontists and Dentofacial Orthopedics*, 144 (4), 577-582.
- Laurance, W.F., Useche, D.C., Laurance, S.G., and Bradshaw, C.J. (2013). Predicting publication success for biologists. *BioScience*, 63 (10), 817-823.
- Majidi, F., Bijani, M., and Abbasi, E. (2017). Pathology of Scientific Articles Publishing in the Field of Agriculture as Perceived by Faculty Members and Ph.D. Students (The Case of Colleges of Agriculture at Public Universities, Iran). *Journal of Agricultural Science and Technology (JAST)*, 19 (Supplementary Issue), 1469-1484.
- Perlin, M.S., Santos, A.A., Imasato, T., Borenstein, D., and Da Silva, S. (2017). The Brazilian scientific output published in journals: A study based on a large CV database. *Journal of Informetrics*, 11 (1), 18-31.
- Piro, F.N., Aksnes, D.W., and Rørstad, K. (2013). A macro analysis of productivity differences across fields: Challenges in the measurement of scientific publishing. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 64 (2), 307-320.
- Rørstad, K., and Aksnes, D.W. (2015). Publication rate expressed by age, gender and academic position-A large-scale analysis of Norwegian academic staff. *Journal of Informetrics*, 9 (2), 317-333.

Factors Affecting the Publication Quality of Scientific Papers in the Agricultural Sciences in Iran

F. Majidi, M. Bijani* and E. Abbasi¹

(Received: Dec, 04, 2016; Accepted: Feb, 19, 2017)

Abstract

The quality of scientific publication has an important role in facilitating the exchange of knowledge. Therefore, there is a special focus on pathology of publishing process and its quality preservation. The purpose of this study was to investigate factors affecting the publication quality of scientific papers in the agricultural sciences in Iran. The research method was descriptive-correlational, which was carried out using survey technique. The statistical population consisted of faculty members and Ph.D. students of agriculture in the public universities of Iran (N=6773) that 363 persons of them were selected using Krejcie and Morgan sample size table and multi-stage sampling method (three stages). The research instrument was a questionnaire which its face and content validity were confirmed by a panel of experts of agricultural extension and education, and a number of chief- editors of research-scientific journals in the agricultural field. The reliability of the scales of the questionnaire was approved with Cronbach's alpha coefficient. The correlation test results showed that the variables of background of publication (including the fields of knowledge, ethics and attitude), behavior of publication (including the behaviors of planning, procurement and preparation, modification and revision and the preparation of final text), the policy structure of publication (including the policy structures of arbitration process and printing paper) have significant correlation with the scientific publication quality. In this regard, results of regression analysis showed that the mentioned variables explained about 60 percent of the variability of publication quality of scientific papers in the agricultural sciences. Finally, based on the findings, some executive recommendations have been provided.

Keywords: Publication Quality, Scientific Papers, Agriculture, Iran.

¹ Former M.Sc. Student and Assistant Professors, respectively, Department of Agricultural Extension and Education, College of Agriculture, Tarbiat Modares University (TMU), Tehran, Iran.

* Corresponding Author, Email: mbijani@modares.ac.ir